

ENTERÁLIS BAKTERIOLÓGIAI DIAGNOSZTIKAI MINTAVÉTELI AJÁNLÁS

Készítette: Dr. Fenyvesi Hajnalka
Prof. Dr. Pál Tibor
Ellenőrizte: Dr. Sonnevend Ágnes

Készült: 2024. március 19.

HASMENÉSES SZÉKLET BAKTERIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Az ajánlás kizárólag az általános bakteriológiai, azaz a Salmonella, Shigella, Yersinia, Campylobacter és speciális esetekben a diarrhogén *E. coli* kimutatására irányuló vizsgálat céljaira küldött mintákra vonatkozik. Amennyiben egy mintából nem csak bakteriológiai vizsgálatot igényelnek (virológiai, parazitológiai), azt kérjük, külön tartályban, külön beküldő lappal beküldeni. **Ha az általános bakteriológiai tenyésztés mellett *Clostridioides difficile* irányú vizsgálatot is kérnek, erre a célra másik, külön kérést kérünk feladni és friss székletmintát beküldeni.**

A vizsgálat indikációja / vizsgálatra alkalmas széklet minta

A széklet diagnosztikus vizsgálata feltételezeten fertőzőes eredetű hasmenés, illetve a Bristol skála 5-6-7 fokozatainak megfelelő állagú széklet ürítése esetén indokolt

A mintavétel ideje

A széklet bakteriológiai vizsgálat esetén fontos figyelembe venni a bármilyen okból folytatott antibiotikus terápia fennállását. A sikeres tenyésztési eredmények érdekében, optimális esetben a mintavételt a bármilyen okból folytatott **antibiotikum kezelés megkezdése előtt vagy a befejezését követő legalább 3-4 nap elteltével** célszerű elvégezni. Ez alól a szabály alól kivétel, ha a mintát *C. difficile* irányába történő vizsgálat céljából küldjük.

A mintavétel módja

A mintát egyszer használatos tartályban, lehetőség szerint az UN3373 szabványnak megfelelő széklet tartályban kell beküldeni. Az Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet Enterális Bakteriológiai Laboratóriuma mintavétel eszközt a mintavételhez nem biztosít.

A mintát a széklet láthatóan véres, gennyes, nyákos részeinek olyan területéről kell venni, ami a WC kagyló többi részével, vizelettel lehetőleg nem érintkezik. Ennek elősegítésére célszerű a WC csészét papírzsebkendővel vagy papírvattával kibélelni és a székletet erre üríteni. Erre a célra WC papír nem jó, mert az antimikrobás hatású bárium-sókat tartalmazhat.

Híg, hasmenéses székletből min. 5 mL-t, kevésbé folyékony székletből kb. 5-10 grammot (a tartály kb. 2/3-a) kell a tartályhoz tartozó kanállal a tartályba tenni, majd azt szorosan zárni.

Az végbélnyílás vattapálcával történő mintázását nem javasoljuk, mert sokkal kevésbé megbízható.

A minta jelölése

A mintán (tartályon vagy csövön) **legalább két, a beteg egyértelmű azonosítására alkalmas adatnak** (pl. név, TAJ szám) kell szerepelnie, melyeknek meg kell egyezniük a beküldő lapon szereplő adatokkal

A laboratóriumba szállítás időtartama és körülményei

A minta laboratóriumba küldése a lehető legrövidebb időn belül javasolt. Amennyiben 4 órán belül ez nem oldható meg, a mintát 4 °C-on kell tárolni és 24 órán belül a laboratóriumba juttatni.

A vizsgálati anyag laboratóriumba juttatásának módja

- A PTE KK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézete anyagot közvetlenül a betegtől nem vesz át!
- A PTE KK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézete postán érkező anyagot nem dolgoz fel.
- A PTE KK intézményeiből – a szokásos mikrobiológiai mintabeküldés rendszerén keresztül küldhető székletminta a laboratóriumba

A vizsgálat visszautasítása

A laboratórium megtagadja a vizsgálatot és erről értesíti a beküldőt, amennyiben

- A minta és/vagy a beteg nem egyértelműen azonosítható
- A tartály sérült, és/vagy a minta kifolyt és/vagy a mintával a tartály külső felszíne szennyezett
- A minta nyilvánvalóan nem hasmenéses székletből származik, azaz nem felel meg a Bristol skála 5.-7. fokozata valamelyikének
- A minta a fent megadott időintervallum után érkezik. Amennyiben a vizsgálat elkerülhetetlen, az eredményt az alábbi megjegyzéssel adjuk ki: „Az eredmény értékelésénél kérem vegye figyelembe az alábbiakat: A vizsgálatkérő lapon jelzett mintavételi idő és a minta laboratóriumba érkezése között több, mint 24 óra telt el! A tenyésztés eredménye kétes!”
- Azonos napon vett több minta érkezik egy betegtől

Clostridioides difficile TOXIN KIMUTATÁS

A GDH antigén és az A/B toxin kimutatása rutinszerűen IC gyorstesztel történik, kérdéses esetekben tenyésztéses módszerrel és a kitenyésztett törzs toxintermelésének igazolásával

Clostridioides difficile vizsgálatra akkor küldendő székletminta, ha a beteg 24 órán belül ≥ 3 , a Bristol skála 5-6-7 fokozatainak megfelelő állagú székletet ürített.

- A friss mintát a lehető legrövidebb időn belül kell a laboratóriumba juttatni
- A mintát a tárolás/szállítás ideje alatt hűteni kell

Vattapálcán vett minta (anális törlet) nem alkalmas a vizsgálatra

Helicobacter pylori ANTIGÉN KIMUTATÁS

A *H. pylori* antigén kimutatása IC gyorstesztel történik

- *H. pylori* antigén kimutatást csak panaszokkal jelentkező betegtől szükséges elvégezni
- Protonpumpa inhibitor (PPI), bizmut illetve antibiotikumok szedése a vizsgálat érzékenységét csökkenti, ezért lehetőség szerint a beteg a széklet vizsgálatát megelőző 1 hétben PPI-t illetve 4 hétben bizmutot vagy antibiotikumot ne szedjen.

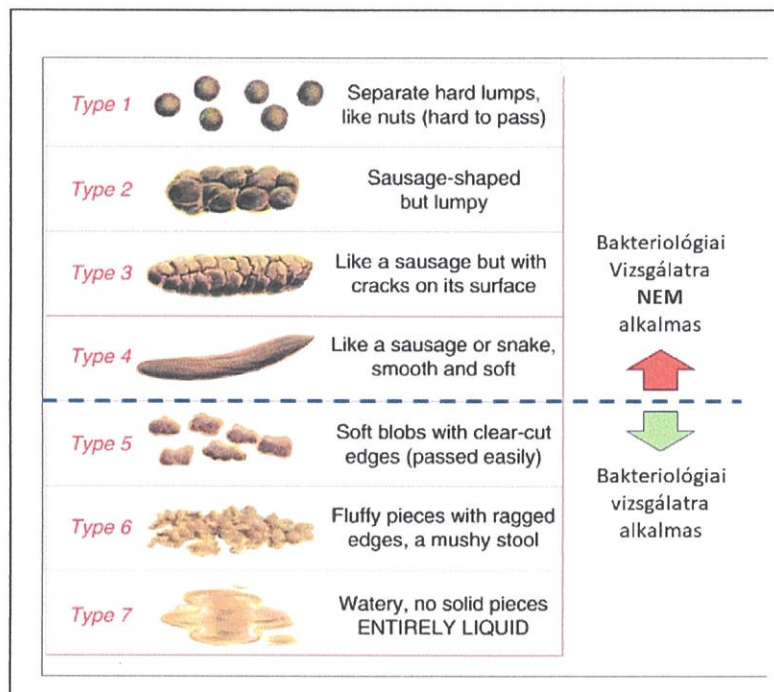
KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓ

A laboratórium telefonszáma: 0672-536 000/ 31749 mellék

Fogalom meghatározás:

Hasmenés: a normál bélműködésben beálló változás, amit nagy mennyiségű, híg (Bristol skála 5-6-7*), gyakori székürítés jellemez (3 vagy több alkalom/nap)

* A BRISTOL SKÁLA

Referenciák:

1. Módszertani ajánlás az enterális kórképek hagyományos bakteriológiai laboratóriumi diagnosztikájához. Nemzeti Népegészségügyi Központ. 2019. Mikrobiológiai Körlevél, XIX:3-4. szám
2. Dylan R Pillai and Thomas Griener 2023. 3.7 Fecal and Other Gastrointestinal Cultures, p.3.7.1.1-3.7.1.24. In.: Leber AL, Burnham CD. *Clinical Microbiology Procedures Handbook, 5th Edition*. ASM Press, Washington, DC.

Jóváhagyta: Prof. Dr. Reuter Gábor, intézetigazgató